

Seat No. _____

HAN-1601100302030101

M. A. (Sem.-III) Examination

June - 2023

Sanskrit

(Puranasastra-Visnupurana Amsa - 1 & 2)

(Old Course) (Common Paper)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના / Instructions :

દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

All questions carry equal marks.

- ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકનો અનુવાદ કરી સમજાવો : ૧૪
- 1 Explain any **two** verses with translation of the following : 14
- (૧) મૂઢાનામેવ ભવતિ ક્રોધા જ્ઞાનવતાં કૃતઃ ।
હન્યતે તાત કઃ કેન યતઃ સ્વકૃતભુકપુમાન્ ॥ ૧,૧,૧૭ ॥
- (૨) યેષાં તુ કાલસૃષ્ટોઽસૌ પાપબિન્દુર્મહામુને ।
ચેતઃસુ વવૃધે ચક્રુસ્તે ન યજ્ઞેષુ માનસમ્ ॥ ૧,૬,૨૯ ॥
- (૩) યતઃ સત્ત્વં તતો લક્ષ્મીઃ સત્ત્વં ભૂત્યનુસારિય ।
નિઃશ્રીકાણાં કૃતઃ સત્ત્વં વિના તેન ગુણાઃકૃતઃ ॥ ૧,૯,૨૯ ॥
- (૪) યાવતઃ કુરુતે જન્તુઃ સમ્બન્ધાન્મનસઃ પ્રિયાન્ ।
તાવન્તોઽસ્ય નિઃસ્રવ્યન્તે હૃદયે શોકશઙ્ગવઃ ॥ ૧,૧૭,૬૬ ॥
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકનો અનુવાદ કરી સમજાવો : ૧૪
- 2 Explain any **two** verses with translation of the following : 14
- (૧) અત્રાપિ ભારતં શ્રેષ્ઠં જમ્બુદીપે મહામુને ।
યતો હિ કર્મભૂરેષા હ્યતોઽન્ય ભોગભૂમયઃ ॥ ૨,૩,૨૨ ॥
- (૨) પ્રાયશ્ચિતાન્યશેષાણિ તપઃ કર્માત્મકાનિ વૈ ।
યાનિ તેષામશેષાણાં કૃષ્ણાનુસ્મરણં પરમ્ ॥ ૨,૬,૩૯ ॥

- (૩) નૈવાસ્તમનમર્કસ્ય નાદેયઃ સર્વદા સતઃ ।
 ઉદયાસ્તમનાજ્યં હિ દર્શનાદર્શનં રવેઃ ॥ ૨,૮,૧૫ ॥
- (૪) અમૃષ્ટં જાયતે મૃષ્ટં મૃષ્ટાદુદ્ધિજતે જનઃ ।
 આદિમદયાવસાનેષુ કિમન્નં રુચિકારકમ્ ॥ ૨,૧૫,૨૮ ॥

- ૩ વિષ્ણુપુરાણમાં આલેખાયેલ પ્રહલાદ ચરિત્રની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ Discuss the પ્રહલાદચરિત as depicted in વિષ્ણુપુરાણઃ 14

અથવા / OR

- ૩ પૃથુના રાજ્યાભિષેકનો વૃતાંત તમારા શબ્દોમાં આપી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૪
- ૩ Give the story at coronation of પૃથુ in your words and explain its importance. 14

- ૪ વિષ્ણુપુરાણને આધારે ભારતવર્ષની ભૂગોળનું વર્ણન કરો. ૧૪
- 4 Describe the Geography of ભારતવર્ષ on the basis of વિષ્ણુપુરાણ । 14

અથવા / OR

- ૪ જડભરતના ઉપાખ્યાનમાં પ્રગટ થતા તત્ત્વદર્શનની સમીક્ષા કરો. ૧૪
- 4 Critically evaluate the philosophy as reflected in the episode of જડભરત । 14

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on any **two** of the following : 14

- (૧) ધૃવસ્ય તપસ્યા ।
- (૨) ઇન્દ્રકૃત લક્ષ્મીસ્તુતિ ।
- (૩) ભગવન્નામમહાત્મ્યમ્ ।
- (૪) સપ્ત ઉર્ધ્વલોકાઃ ।